

קצין קישור „לרוחב“

קציני-קישור רבים (ושמא לעתים אף רבים מדי?) שנשלחו ממפקדות גבוהות לנמוכות, מילאו את תפקודיהם כהלכה. קציני-קישור אחרים היוו אך עומם על המפקדה שנשלחו אליה: היות ולא עמדו לרשותם אמצעים לרוח למפקדה השולחת, הפכו הם ל„נותני עצות“ שכידוע אינם חסרים בכל מפקדה.

אולם לא לאלה כונתי הפעם, כונתי לקצין-קישור מסוג אחר, שאיננו מרבים להפעילו, על אף התועלת הרבה שניתן להפיק ממנו. המדובר בקצין-קישור „לרוחב“, כלומר בקצין שנשלח מעוצבה או מיחידה לעוצבה או ליחידה שכנה, הפועלת באותה גזרה.

דומה, שהדרך הטובה ביותר להציג קצין-קישור כזה היא לתאר את פעולותיו, ובכן:

ד ק ע

קצין-הקשר, והורה להם להעמיד לרשות קצין-הקשר שור את האמצעים הבאים: ג'יפ עם מ"ק 190 ממות-קו, קשר, נהג, נשק, דלק, מזון ומים. למחרת, בפגישה שנתקיימה עם המח"ט השכן, הציג בפניו את קצין-הקישור. זה החליט מיד שהרעיון הוא גדול, והורה לשגר קצין-קישור מטעמו לאותה חטיבה. אולם נסתבר, שההדדיות במקרה זה היתה מיותרת: קצין-קישור אחד שירת למעשה את שתי העוצבות באותה מידה.

תיאור פעולותיו של קצין-הקישור לפני הקרב עד ליל ה-ע עסק קצין-הקישור דגן בעניינים הבאים:

ראשית, דאג שהוראות המפקד תוצאנה לפועל. אחר התרוצצות מתישה קיבל את הג'יפ, את מכי-שיר-הקשר ואת כל השאר בהתאם לפקודה — אף שהופלה לרעה, כרגיל...

במשרד-המודיעין השיג את מפות הגזרה, וסימן עליהן את מרשם-הקרב של החטיבה השולחת. אצל קצין-הקשר וידא שהוא נכנס כתחנה ברשת הפי-קוד, בחן את מידת בקיאותו של הקשר בהוראות הקשר, ואפילו פנס-כיס דא שכן לקחת (כדי שיוכל לקרוא במפה בלילה). בקיצור: כל הפרטים ככתוב. שנית: הוא למד היטב את תכניות שתי החטיבות. זאת עשה על-ידי עיון בכל המסמכים הכתובים ועל-ידי השתתפות בקבוצות-הפקדות של שתי החטיבות, כשהוא דוהר ממפקדה למפקדה בג'יפ שקיבל.

בקבוצות הפקדות הוא עמד כל העת על המשמר

יומיים לפני ע', בהתקפה על אחד ממערכי-האויב הגדולים. מפקד של אחת החטיבות — אחר שהחל לתכנן את תכנית ההתקפה ונסתבר לו שללא תיאום הדוק עם החטיבה האחרת הפועלת באותה גזרה עלולות לקרות תקלות רבות — החליט לשגר קצין-קישור לאותה חטיבה.

הוא בחר באחד מן הקצינים שהסתפחו לחטיבה, ואמר לו בערך כך: — „חבוב, הגיע הזמן שתפסיק לאכול לחם-חסד. המצב מוכר לך, והיות ואתה בוגר פו"מ, ואת תפקידיו של קצין-קישור אתה זוכר ודאי בעל-פה, רצוני שתעבור לחטיבה של ידידנו ותדאג לכך, שאדע בכל עת מה מתרחש אצלו, ושידע הוא מה מתרחש אצלי. וזכור את החשוב ביותר: כל הדם שישפך כתוצאה מאש של כוחותינו על כוחותינו — על ראשך.“

— „ואמצעים?“

הזעיק מפקד-החטיבה את קצין-האפסנאות ואת

שימש לא פעם כתחנת-ביניים בין המח"ט ליחידות-המשנה שלו, שעה שהקשר נשתבש כתוצאה מהתרחקות חבורת-הפיקוד בשלב ההתקדמות.

אני מקוה, שעלה בידי לשכנעך בחשיבותו של קצין-קישור-„לרוחב“. חשוב לזכור, שאותו קצין קישור, לולא היה לו רכב משלו ומזון משלו, היה נופל למעמסה על חבורת הפיקוד; לולא היה לו מכשיר קשר שרושת כתחנה ברשת-הפיקוד של החטיבה השולחת, היה מתרוצץ כסומא בארובה, ולכל היותר היה משתתף במתן עצות גרועות למח"ט שאליו נשלח. ידיעתו את התכונות של שתי החטיבות הקלה עליו להתמצא בתמונת הקרב, שהיה במקרה הנ"ל בהיקף גדול יחסי, ולכן האינפורמציה שמסר לשני הצדדים היתה מדויקת — עד כמה שהדבר אפשרי בעיצומו של קרב.

אך הכרתו של קצין-הקישור חייבת להיות חדורה ברעיון נוסף, שאינו פחות חשוב מכל הנאמר לעיל: עליו להבין כי אחרי הכל אין הוא החיוני שבגורמים, והמלחמה עשויה להתבצע גם ללא נוכחותו. על-כן שומה עליו לנהוג במידת ענוה וטאקט, כי אחרת לא יזכה לשיתוף פעולה, שהוא הדבר החשוב ביותר להצלחת עבודתו לפני הקרב ובשעת הקרב.

הענין נראה פשוט, לא כן?

אכן הוא פשוט בתכלית, אולם בשעת הכנות לקרב אנו כה טרודים, שעניינים משניים, כגון זה, נשכחים לעתים לגמרי.

לבל תהיינה התנגשויות בין שתי החטיבות. לדוגמה: הוא מנע מיקום שתי חבורות-הפיקוד באותה נקודת דה; מעבר רק"מ בציר-הקשר העיקרי של החטיבה השנייה (ע"י כך מנע ניתוק כבלים עיקריים); תנור עת יחידות על אותו ציר וכד'.

בשעה ש' פחות 4 התייצב בפני המח"ט אליו נשלח, והצטרף לחבורת-הפיקוד שלו כשהוא מצויד כך, שלא יהיה משום בחינה עומס על החבורה.

הפעולות בקרב

קצין-הקישור היה בתמונת הקרב של החטיבה השולחת: כתחנה ברשת-הפיקוד האזין לכל המתרחש ברשת, והודות למרשם-הקרב ידע בכל עת את פעולותיהן ומקומן של כל היחידות.

כיון שהיה ליד זחל המח"ט השני — ולפי הצורך אף עלה על הזחל — ידע גם על כל המתרחש בהיטיבה זו, כולל, כמובן, החלטות המח"ט ופקודות המפקדה הממונה.

הודות לסידורים אלה לא היה לו כל קושי במסירת אינפורמציה מדויקת לכל חטיבה על רעותה. קצין-הקישור נמנע ככל האפשר מלהיכנס לרשת הפיקוד, כדי לא להפריע בניהול הקרב; הוא רק דיווח על שינויים בתכנית, או השיב על שאלות כשנשאל.

בסיכומי של דבר, לכל אחד משני המח"טים היו ידיעות מעודכנות על המתרחש בחטיבה השנייה — ממש כאילו היתה זו אחת מיחידות-המשנה שלו. והלא בנסיבות ההן — גזרה צרה יחסית ופעולה משותפת — היה ענין זה חיוני להצלחת ההתקפה.

כתוצאה מהקשר היעיל ומהתמצאותו במתרחש בקרב שתי החטיבות, לא היה לקצין-הקישור כל קושי בהפנית יחידת שריון מסוימת למתן סיוע ליחידת חי"ר של עוצבה שניה בכיבוש היעד, וזאת על-ידי תדריך ישיר של מפקד יחידת השריון באשר למקומו של היעד ומקומו של החי"ר התוקף, כן הצליח בקלות להעביר מטוסים, שסייעו לעוצבה אחת, לעוצבה שניה (אחר שהראשונה ויתרה על הסיוע) — וזאת על-ידי כך, שמסר למפקד-העוצבה על העמדת המטוסים לפקודתו ועל הקשר אתם.

הפעולות הללו נמנות על התפקידים הישירים של קצין-הקישור. מאחר שהיה תופשי יותר מאחרים,